

Iktatószám

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

361.1

Szerző *Fy.*Cím *Ami az anyatejet pótolja.*

Hely

Idő

1913

Forrás: *Független Magyarország.*

Személy

Bp.

1913 1/20

Helyszám

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.) Oldalsz.

Ami az anyatejet pótolja**Mi mindent esznek a külvárosi gyerekek?**

A külvárosi piciny viskókban, a munkások, kisemberek által lakott külterületi bérkaszárnnyakban, a szegénység dohos szagu szükes sötét pincelakásaiban, nem szoptatják gyermekeiket az anyák.

Nincs anyatej a szegény, sápadt, fejletlen, kis porontyok részére, születésük pillanatától kezdve mesterséges táplálékon tengődnek, sorvadnak mindenféle póttápszeren és ott a város végén a rákosi új köztemetőben ijesztően száporodnak a kicsi gyermekcsirok.

A betegsegélyző pénztár orvosai és a szülésznek régen tudnak erről, de minden igyekezetük kárba vész, hogy utját állják a rettenetes országot pusztító szokásnak mind hiába.

Végig jártuk a tipikus külterületi lakóházakat, megtekintettük a táplálkozásnak nevezett szomorú műveletet és elszoruló szívvel néztük a jövő nemzedéknek kórházba való, groteszk prototípusait, akiknek szemeiből már születésük perce óta elővigyorog a halál.

Egy Haller-utcai sárga földszintes ház közös lakásában nyolc gyermek van, négy közülük fölül van az ötesztendő, a többi kicsi, földön csuszó, apró ember.

Az anyjuk egy piszkos, kopott fa ágyban fekszik, láza van, mosolyogva felül ágyában, mikor belépünk, tüdővérzés, sovány, sárgaszínű Dél van. A szobában kicsi, kerek vaslámpa ontja füstös melegét, a tetelén egy láboshban föl valami, az asztalon pspirba csavart kenyér, egy tányér, néhány uborka van. A lakás legalább egy hét óta nem volt szelöltetve. A férfi, az „Északi főműhely“ egyik munkása osztotta ki az ételt. A láboshban bah

főtt. A gyerekek mőhon kaptak az étel után.

Két kicsi gyerek egy földre dobott vánkoston feküdt egymás mellett, mind a kettőnek anyatej kellett volna. Sirtak. A beteg tüdővész anya egy darab kenyeret, egy kockacukrot és egy kanál főtt babot összerágott és egy zsebkendő végébe belekötve, oda adta a két gyerekeknek, azok mőhon, hallható szürcsöléssel szívták, majszolták a „táplálékokat“

— Nem fél, hogy megbetegszik az a két kicsiny, kérdeztem az asszonytól. A férje felelt helyette.

— Nem árt az kérem! mert az asszony nem tud szoptatni, azért köll így. A sógorom azt a négyet is így nevelte, oszt még is jó van. Hét volt neki, oszt még is maradt neki négy.

A két kis, pusztulásnak szánt pólyásbaba tovább szívtá maga a halált.

A Zápolya-utcában a 17. számú házban három kis gyerek várta az ételt.

Az anyjuk letört, satnya testű munkásasszony, a huga rekedt hangu, festeit ajku pária, rikitó színű bluzban, alsószoknyában állt előttünk, nyakán a sebforradásokat takarja el egy fekete bársony szallag. Az egyik gyerek az övé. Kislány, lehet tíz hónapos, de lehet négy is, olyan sovány, feje nagy, hidroscefálus, a haj csomókban hiányzik róla. Beszélni nem tud, csak kezeit nyújtja ki az étel felé. A földön ül a tüzhely mellett, piszkos, elhanyagolt. Egy nagy láboshban teát főzött az asszony. A két nagyobb gyermeknek tányérba töltött egy kis teát, aztán lisztet kever bele, megcukrozza és rumot tölt hozzá. A két gyermek mőhon esik neki.

A kis leánykát a bársonyszallagos nő látja el.

Egy csészébe tölt a fekete erős teából, lisztet tölt hozzá és egy papirból hurkát vesz ki és abból morzsol hozzá, megkóstolja, lenyalja a kanalat, aztán adogatja a kis léleknek ezt a kotyvalékokat. Mikor evett a gyerek, rumos vizet ad neki inni.

— Ettől jól alszik! — véli a nő, aztán egy dobozkából valami pirulát vesz be.

— Mi az? Mit szed? — kérdem.

— Beteg az Ilka! — mondja az asszony aztán hozzá teszi — sebes a torka már vagy három hónapja, vágta is a nyakát.

A kislány ott a tüzhely mellett az utolsó sepp kulimászt nyalja le a kanálról.

A külső Váci-uton a „Hétház“-ban nem fogadtak szivesen.

— Mit akar az Ur! Kézdezte egy öreg sze műveges asszonyság, amint beléplem.

A három borzas hajadon, akik az ágy szélén ültek, kihívóan nevettek felém. Két kis gyerek volt a lakásban, az egyik irtózatoss piszokban hevert az egyik ágyon, a másik az asztalon feküdt.

— Bélhurutos a lelkem, nem tud enni szegényke — mondja egy fiatal asszony — az anyja. Vöröshaju, kiélt arcú nő, szemei révedezve járnak körül a szobában, részeg.

Egy üres, kisebb fajta zöld üveg van a kezében. Ételt készít a betegnek, az asztalon mellette egy vörös szívó gummi hever.

— Az orvos ur rendelt neki valami savanyu tejet — úgy kapjuk üvegekben — de nem eszi a lelkem meg, nem is jó az kérem. Nem veszi be szegény.

Azóta aztán keményítő s fodormentát teát adunk neki. A Sántáék Veruskája is attól gyógyult meg.

És az anya, közönséges gallér keményítőt old fel egy pohár vízben, jól megcukrozza és feltölti e kotyvalékokat fodormentás teával. A boldogtalan kis jószág szívja vörös gummin át, közbe lecsukja szemeit, — aztán megint szívja az üveget és elalszik. Szája kékes, orra hideg, szemei alvás közben nem csukódnak le — üveges fényük ki csillan a szemhéj alól.

A másik gyerekeknek a lóhusszéből hozott tüdődarabokat főzték meg. Összevagdaliák neki apróra, aztán egy zsemlét törnek hozzá. A kis másfél éves gyerek mohón habzsol, fuldoklik. Az öreg asszony egy korsóból sört tölt neki egy pohárba és a gyerek iszik, issza a sört, mint a vizet, aztán kábultan dől fel. A lányok röhögik az elalvó gyereket.

— Miért nem szoptatja a kicsit? — kérdem a vöröshaju asszonyt, — akkor nem volna beteg — mondom.

— A fenét! sipitja felém az asszony. Az apja nincs itt ám! Ki ment munkába! Hát azt hiszi az ur, hogy majd elrontom magam, kellenek ám még neked a melleim ugye Böske!

És a Böskék ott az ágy szélén korusban vihogznak, a viccen.

A beteg gyermek ott az asztalon csöndesen hörögni kezdett.

Esteledett, mikor a kelenföldi „Kudelka“ házcsoport lakásait jártuk végig.

Soha annyi összetört testű idióta gyereket nem láttam, mint itt.

Az egy szoba-konyha lakásokban sok a gyerek.

Itt sem szoptatnak az anyák. Egy három hónapos kis fiugyereket főtt krumplival táplál az anyja — aztán lecsukja a kis boldogtalan a szobába, és ő elmegy a vendéglőbe az urával!

Egy Gugler nevű családnál négy kis gyermek van. Volt nyolc, haldoklik kettő.

Az anya hátgerincsorvadásos, nem bír járni és iszik, mint a csap. A két gyerek tüdőveszes, az egyiknek ajka állandóan véres, a másik még járni is tud. A kétesztendősnek mindennapi ebédje és vacsorája vízbe főtt „griz“ és jól felhígított fekete kávé, a családfő és a beteg nő hust eszik minden nap és iszik hozzá. Sokat keres a férfi

Elindultam a komor helyről. Kint az utcán nyomorultan öltözött, nagyfejű, sovány gyerekek álltak sorfalat, le egész a villanyosig.

És amint az elinduló kocsi erősfényű lámpái erőszakosan beleszakítottak a ködös éjszakába, a csengetésbe, a motorbugás sóhajtó zugásába valami zokogó disszonáns hang vegyült.

Az éhes, dagadt fejű, nyomorult gyerekek sírása, köhögős hörgeése csengett még mindig a fülemben.

Fy.

rás:

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz)

ciikk